

תפילה (49)

נברא אדם יחיד, כדי שכל אחד יאמר בשבילי נברא העולם. וכבר נחת רוח לפניו יתברך, שיהיו בניו מבקשים ומתפללים על זאת, ואף שלא תעשה בקשתם מפני שלא הגיע הזמן, או מאיזה טעם שיהיה, הנה הם עשו את שלהם הקב"ה שמח בזה". כלומר, טעות היא לחשוב שאין בתפלת היחיד כח להביא את הגאולה לעולם. אין אדם יכול לדעת מה כחה של תפלתו, ואם לא דוקא תפלה זו היא שחסרה בכדי להשלים את התפלות הנדרשות להבאת הגאולה. וכשם שבכל ענין וענין הוא צריך לחשוב שבשבילו נברא העולם, ושכל מה שקורה בעולם יכול להיות תלוי בו, כך גם בענין התפלה עליו לדעת שהקב"ה חפץ בתפלתו ושמח בה, ושיש בכחה להביא את הגאולה.

ספר "אוחילה ל-אל"

הכיננו 'עבודה' בנוגע ל'תפילה'

הכיננו 'עבודה' בנוגע ל'תפילה' דורש התבוננות הרש"ר הירש (בפרשת עקב) מבאר זאת כך: המתפלל עובד עבודה לתיקון עצמו והוא מחדיר אל לבו את האמיתות האלוהיות המחכימות והמעדנות את הלב. דבר זה כבר מוכח מעצם לשון 'התפלל'. תכלית התפילה היא לרומם את המחשבה, את הרגש ואת הרצון, כדי שאדם יהיה ראוי לקרבת ה', וה' ירצה בו. תכלית התפילה היא כתכלית הקרבן, שהרי אלו הם הדברים הנעשים על ידי המעשים הסמליים של הקרבן: ביטול דעתו ורצונו של האדם הסבור שהוא אדון לעצמו; קליטת הנפש בתחום הכח המנחה של מקדש התורה; שאיפת הנפש לפסגת המטרה המותווה על ידי התורה וההיצמדות לאותה מטרה; מסירת כל הכוחות הרוחניים והגופניים לאש-דת המזקקת והמחיה, כדי לפרנס את הקודש עלי אדמות ולעצב כל חומר ארצי לרצון ה'.

כל הדברים האלה אמורים להיעשות על ידי דברי התפילה בליבנו פנימה. התפילה איננה הודאה ובקשה מבורא עולם שימלא משאלות ליבנו, התפילה היא עבודה פנימית "עבודה לתיקון עצמו". כשיהודי קם בבוקר והולך לתפילה, הוא בעצם הולך לעבודה. יש עבודה שבאמצעותה מביאים פרנסה, ויש עבודה לתיקון עצמו. המתפלל מרים את המחשבה, הרגש והרצון. הרצון הוא הכח הפנימי ביותר שמחיה את האדם, יותר מהרגש והשכל. הרצון הוא הכח המניע, וכשאין רצון אין תנועה ולמעשה אין חיים.

עצם העמידה לפני ה' בתפילה באה ממקום של ענוה והתבטלות לפני אדון הכל. איננו בעלי הבית על העולם, ריבונו של עולם הוא החונן לאדם דעת ומלמד לאנוש

הודו לה' קראו בשמו

"הודו לה'", היינו הודאה על העבר. על האדם להכיר במלוא הכרתו שהכל ממנו יתברך, ולהודות לה' על כל חסדיו המרובים שעשה עמו. "הודו" לשון "וידוי" ולשון "הודאה", שהוא ענין הודאה על חוב, כפי שמצינו במשנה בלשון "מודה". "קראו בשמו" היינו לייחס הכל לה' יתברך, כמאמר הכתוב: "כי ממך הכל ומיך נתנו לך" (דברי הימים א. כט. יד). כדרך שמצינו בהנהגת האבות, שכל אשר עשו ייחסו להקב"ה, כנאמר: ויקרא שם אברהם בשם" (בראשית יג. ד), וזהו "קראו בשמו". וכשינהג כך האדם, כי אז יקיים המצוה של: "ואמרת בלבבך כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה וזכרת את ה' אלוהיך כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל" (דברים ח. יז. יח), וכן "וידעת עם בלבבך כי כאשר ייסר איש את בנו ה' אלוהיך מיסרך" (שם פסוק ה) רב רובין זצ"ל בספר "טללי אורות על סדר התפילה" (חלק ב)

הודו לה' קראו בשמו, הודיעו בעמים עלילותיו (דברי הימים א ט"ז, ח)

הפסוק פותח בקריאה כפולה: להודות ולקרוא בשם ה'. לכאורה די היה באחד מהם, אך הפסוק מלמד ששתי הפעולות משלימות זו את זו. ההודאה איננה רק רגש פנימי של תודה, אלא קריאה פעילה בשם ה' בתוך החיים. להודות לה' פירושו להכיר בטוב שהוא מעניק לנו; אך "קראו בשמו" פירושו לחיות עם שם ה', להזכירו, ולתת לו מקום במעשינו, בדיבורנו ובזהות שלנו. לא די לומר תודה בלב, יש לקרוא בשם ה' בפה, להוציא את האמונה אל המרחב הציבורי. וממשיך הפסוק: "הודיעו בעמים עלילותיו", ההודאה אינה פרטית בלבד. כאשר אדם מודה באמת, הוא נעשה עד חי לכך שהעולם מונהג בהשגחה. עצם הסיפור על חסדי ה' לאחרים הוא קידוש השם. חז"ל מלמדים שכל המתפלל מתוך הודאה, תפילתו שלמה. מי שמודה רואה את יד ה' גם בעבר, גם בהווה וגם בעתיד. לכן דווקא ההודאה היא הבסיס לקריאה בשם ה'. ובדור שבו קל לשכוח את מקור הטוב, הפסוק קורא לנו: להודות גם על מה שנראה מובן מאליה, לקרוא בשם ה' לא להתבייש באמונה, ולהודיע, להפוך את חיינו עצמם לעדות חיה.

המלקט

בכחה של כל תפלה להביא את הגאולה

כתב ה"מסלת ישרים" (פרק יט): "ויתפלל תמיד על גאולת בני ישראל והשבת כבוד שמים לעלוי. ואם יאמר האדם, מי אני ומה אני ספון שאתפלל על הגלות ועל ירושלים, המפני תפילתי יכנסו הגליות ותצמח הישועה? תשובתו בצדו, כאותה ששנינו (סנהדרין לח.): לפיכך

בינה, הוא המרפא ונותן ברכת טל או גשמים, הוא מצמיח קרן ישועה ובונה ירושלים וכו'. עם כל עוצמת ההתפתחות המדעית והפתרונות המופלאים שניתנים במצבים שונים, אנו מבינים שבסופו של דבר אנו זקוקים לסייעתא דשמיא על כל צעד ושעל. עבודת התפילה היא בראש ובראשונה ההבנה שאנו "עבדי ה'".

ולעבדו בכל לבבכם

המהרי"ל דיסקין, בספרו על התורה, מביא משמעות ל'עבדות' שבתפילה, וכה דבריו: **"ולעבדו בכל לבבכם"**, אמרו חז"ל: איזו עבודה שהיא בלבב הוי אומר זו תפילה (ספרי; תענית ב.). וצריך להבין מדוע נקרא התפילה עבודה שבלב, ולפי פשוטו הוא שצריך להתפלל בכל לבו ופירש רבנו ז"ל בשם אביו הגאון זצ"ל על זה האופן, דהנה נראה העבד אצל אדוניו ניכר עבודתו על ב' אופנים, היינו האחד ניכר, מה שהוא עושה מלאכת הבעל הבית. ועוד אופן שני, ניכר עבודתו מה שהוא מצטרך אל הבעל הבית בכל צרכיו, היינו, שגם אפילו אם יהיה הדין דיכול הבעל הבית לומר לעבד עשה עמי ואני זנך, אבל מצד הרחמנות והיושר צריך ליתן לו לחם לאכול ובגד ללבוש, ואם כן גם בזה, מה שהוא מבקש צרכיו מאדוניו, ניכר עבודתו, אבל הוא עבדות מקובלת ובפרט ברב כזה שיאמר לעבדו, אם תבוא ותבקש ממני כל צרכיך, עבור זאת (בעצמו) אשלם לך (שכר), בוודאי שיהיה העבד מרוצה מעבודתו (כזאת).

וזהו מה שאמרו: איזו עבודה שהיא בלבב, פירוש עבודה כזו שגם הלב חומד ומסכים לעשות, על כן זו תפילה, שהוא מבקש מה' יתברך שיזמין לו צרכיו, ועל זה בעצמו ה' יתברך קובע לו שכר, בוודאי שהוא עושה זה בכל לבו.

ה'עבדות' מתאפיינת בשני דברים מרכזיים:

א. העבד עושה מה שאומר לו האדון לעשות.
ב. העבד תלוי באדון וזקוק לו. עובד ה' צריך להיות כעבד בשני הדברים, גם בהקפדה על שמירת מצוות ה' כעבד העושה כל מה שאומר לו אדונו לעשות, וגם בהרגשה שכל חייו תלויים בחסד ה' עליו, **"הִנֵּה כְּעִינִי עֲבָדִים אֶל יְד אֲדוֹנֵיהֶם כְּעִינִי שִׁפְתָּה אֶל יְד גְּבוּרָתָה פֶּן עֵינֵינוּ אֶל ה' אֱלֹהֵינוּ עַד שִׁחְתָּנוּ"** בפשטות עבד זה ביטוי של גנאי. הגמרא בקידושין אומרת: הקורא לחבירו עבד יהא בנידוי. אך מצד שני, עבדות יכולה להיות גם תעודת כבוד, **"ישמח משה במתנת חלקו כי עבד נאמן קראת לו"** הזכות להיות עבד נאמן היא המתנה הגדולה ביותר והמשמחת ביותר שאדם יכול לקבל. אם תבקש ממני, אומר האדון לעבדו, אתה תקבל, זה חלק מהשכר שלך. האדון שמח שהעבד פושט יד ומבקש, כי בכך הוא מבטא את התלות שלו באדונו.

המלקט

הלכה: הלכות הדלקת נרות שבת

מצוה מדברית סופרים להדליק נר בערב שבת ויהא זהיר במצוה זו ולעשותו נר יפה דאמר רב הונא: הרגיל בנר הויין ליה בנים תלמידי חכמים. וראוי לאשה להתפלל אחר ההדלקה שהשי"ת יתן לה בנים תלמידי חכמים מאירים בתורה, כי בשעת עשיית המצוה התפלה נשמעת יותר. מעיקר הדין די להדליק נר אחד, לכבוד שבת. מכל מקום מנהגינו להדליק לפחות שתי נרות אחד כנגד זכור ואחד כנגד שמור, וכל המרבה בנרות לכבוד שבת הרי זו משובח. **ספר ילקוט יוסף הלכות שבת**

פתגם: מחשבה טובה פועלת ישועה. בעל שם טוב

חקירה: נהנה

שלושה צדדים: חייב משום שפוגע בבעלותו של הבעלים. או משום שמחסרו ממון, או מדין מזיק (קונטרסי שיעורים ב"ק יב. ח). וכן חקר המידות לחקר ההלכה טו. מה ואור שמח המובא בו האם חייב על הנאת בהמתו או מדין פריעת חוב).

ספר קובץ יסודות וחקירות

סיפור: מי לי: פלוני ביקש מרבי יהונתן אייבשיץ, כי יתן לו מכתב המלצה להגאון מוילנא, שיקרבו אליו. נטל רבי יהונתן גיליון נייר וכתב על שני צדיו מלה אחת בלבד: **מי**. כשהביא האיש את המכתב לתעודתו, שאל אל הגאון לפשר תוכנו הקצר והמוזר. הסביר הגאון: המלה: **מי**, היא ראשי תיבות של מאמר חכמינו במשנה: מעשיך יקרבוך, וכמו כן: אם אין אני לי מי לי.

ספר "חד וחלק" חלק ג' (דף קעט)

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה: יוסף דוד בן ליאל, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן מרצדס, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי זוורה, ראובן בן איזא, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, ישראל יצחק בן ציפורה, עמנואל בן סוון אויזה. **שלום בית:** גיולה חיה בת סופי לבנה ואילן יהודה יצחק בן סנדרה סולאנג'. **זיווג הגון:** שרה זסון אנדרה בת דומיניק רינה, יוני מאיר משה בן אסתר, אילן אלי אהרן בן אסתר, קלואי אורה בת סופי לבנה, לולה לאה בת סופי לבנה, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה. **הצלחה רבה בכל:** נאור דוד בן יעל דינה, ליטל בת יעל דינה, לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'ייל לאוני. **לעילוי נשמת:** קלוד שלמה בן ז'רמן רבקה, ראובן בן חנינה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, גיא יונה בן לאה, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. אליהו בן מרים, ניסים חי הוברט בן ג'ולי, דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסתריה כוכבה, אברהם בן אליעזר, מלכה אנרייט מרזוקה, אנדרה סעיד בן פורטונה מסעודה, קרול מזל ארסה בת גבי זוגונה, אברהם בן אסתר, יהודה יוסף בן רחל.

